

ת"פ 32413/10/20 - ג'אבר מורשד נגד המחלקה להנחיית מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 32413-10-20 המחלקה להנחיית תובעים מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה נ'
מורשד
תיק חיצוני:

מספר בקשה: 5

לפני	כבוד השופט אביב שרון
המבקש/הנאשם	ג'אבר מורשד
נגד	המחלקה להנחיית תובעים מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה
המשיבה/המאשימה	

החלטה

1. לפניי בקשה לביטול כתב האישום בהתאם לשלוש עילות נטענות - טענה לפיה הנאשם "זוכה או הורשע" בגין המעשה מושא כתב אישום (בהתאם לסעיף 149(5) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982); טענה לפיה קמה לנאשם הגנה מן הצדק (בהתאם לסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי); וטענה לפיה המאשימה נקטה כנגד הנאשם בהליך לא מידתי בהגשת כתב האישום לאחר שננקט נגדו הליך מנהלי (על פי עקרון "שיוריות ההליך הפלילי").

רקע והליכים קודמים

2. נגד הנאשם הוגש כתב אישום (לאחר שביקש להישפט בעקבות קנס מנהלי בסך ₪ 300,000 שהוטל עליו) המייחס לו עבירה של **עבודה אסורה**, בניגוד לסעיף 243(א)(3) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 יחד עם סעיפים 243(ג)(1), (3), (4) ו-(5) לחוק.

על פי עובדות כתב האישום, בסמוך לחודש אפריל 2018 החל הנאשם להקים בית מגורים בן שתי קומות בשטח של כ-370 מ"ר בקרקע חקלאית מוכרזת ביישוב טייבה. ביום 18.2.20 טרם הושלמה הקמת בית המגורים.

ביום 17.5.18 הוצא צו הריסה מנהלי נגד המבנה שהיה בתחילת הקמתו. בקשה שהגיש הנאשם לביטול צו ההריסה המנהלי נדחתה על ידי בית משפט זה (בצה"מ 58885-06-18). כך גם נדחו ערעורים שהגיש הנאשם לבית המשפט המחוזי מרכז (עתפ"ב 35317-12-19; עתפ"ב 50247-03-20).

הנאשם לא ביצע את צו ההריסה המנהלי גם לאחר שנדחתה, ביום 13.4.20, בקשה לעיכוב ביצוע הצו על ידי, וזאת על ידי בית המשפט המחוזי מרכז בעתפ"ב 50247-03-20.

ביום 10.6.20, בהסכמת הצדדים, בבצה"מ 25138-06-20, ניתן צו שיפוטי להריסת המבנה. הנאשם לא ביצע את צו ההריסה השיפוטי.

הבקשה

3. נטען שבמסגרת בקשה למתן צו הריסה ללא הליך פלילי בנוגע לבית המגורים, אשר הוגשה בהסכמה במסגרת בצה"מ 25138-06-20, הסתמך התובע על סעיף 239(א)(5) לחוק התכנון והבניה, אשר קובע שבקשה לצו הריסה שיפוטי תוגש אם **"התובע החליט כי בנסיבות המקרה אין עניין לציבור בהמשך חקירה או העמדה לדין פלילי לפי סימן ו"**. עוד הצהיר התובע במסגרת אותה בקשה כי - **"העילה להגשת הבקשה היא זו המנויה בסעיף קטן 5 לעיל - נוכח הצהרת המשיב שיבצע את ההריסה תוך שלושה חודשים (אלא אם ניתן עד אז היתר בניה) סבר הח"מ שאין ענין לציבור בהעמדת המבקש לדין כאשר ההריסה וסילוק העבירה צפויים להתבצע תוך פרק זמן קצר יחסית"**.

4. נטען שהנאשם ספג פגיעה כלכלית כבירה נוכח ההליכים המנהליים שהתנהלו בעניינו, כמפורט לעיל, ועתה עתיד לספוג נזק כלכלי נוסף בעקבות הגשת כתב האישום נגדו.

5. ב"כ הנאשם העלה טענה של "סיכון כפול", לפיה, כביכול, הנאשם כבר נשפט בגין העבירה המיוחסת לו בכתב האישום ("טענת כבר נשפטתי"), בהתאם לסעיפים 5 ו-149(5) לחוק סדר הדין הפלילי הקובעים כי אין דנים אדם על מעשה שזוכה או הורשע קודם לכן בשל עבירה שבו. נטען שהגשת כתב האישום דנא חושפת את הנאשם יותר מפעם אחת "למבוכה ובושת פנים, למאבק ולהוצאות הכרוכים בהתדיינות נוספת...".

6. עוד נטען בבקשה כי יש לבטל את כתב האישום בשל הגנה מן הצדק שעומדת לנאשם, שכן הגשת כתב האישום עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. על פי הטענה התנהגות התביעה טרם הגשת כתב האישום אינה הוגנת ולא צודקת, שכן המאשימה הצהירה במפורש שלא תנקוט נגד המשיב בהליך פלילי ובכל זאת הגישה את כתב האישום דנן. נטען שהיה על המאשימה לשקול את ההליכים המנהליים שנוהלו בעניינו של הנאשם ואת העובדה שהצדדים הגיעו להסכמה בדבר הגשת בקשה למתן צו הפסקה בלא הליך פלילי - **ובמיוחד את העובדה שבית המגורים נהרס על ידי הנאשם והמחדל הוסר** - ולהימנע מנקיטת הליך פלילי בעניינו.

7. עוד נטען שהמאשימה לא הפעילה שיקול דעת ולא נתנה דעתה לענין "שירותי ההליך הפלילי", כך שהיה עליה לנקוט בצעד מידתי ופחות פועני כלפי הנאשם, דוגמת סגירת התיק בהסדר מותנה, אך היא לא עשתה כן ובחרה בדרך פוגענית ובלתי מידתית של הגשת כתב האישום.

8. לפיכך, התבקש בית המשפט להורות על ביטול כתב האישום.

תגובת המאשימה

9. ב"כ המאשימה טען שביום 1.5.20 - ולאחר שהנאשם לא ביצע הריסה עצמית של בית המגורים, כפי שהתחייב - הוטל על הנאשם קנס מנהלי בסך 300,000 ₪ בגין העבירה מושא כתב האישום וזה הגיש בקשה להישפט. עוד נטען שביום 10.6.20, בבצה"מ 25138-06-20, ניתן על ידי בית המשפט, בהסכמת הצדדים, צו הריסה ללא הליך פלילי, בהתאם לסעיף 239 לחוק התכנון והבניה, כשבבקשה הובהר כי זו הוגשה על רקע פנייתו של הנאשם לאפשר לו לבצע הריסה עצמית של המבנה, ובנסיבות אלה התחייבה המאשימה, לפני משורת הדין, שלא לבצע את הצו עד ליום 10.9.20. **חרף אורח הרוח שהפגינה המאשימה לכל אורך הדרך, הנאשם לא הרס את המבנה עד ליום 10.9.21, ואף לא פנה למאשימה או לבית המשפט בבקשה לעכב את ביצוע ההריסה.**

הנאשם - מבלי שטרח לגלות זאת לבית המשפט במסגרת בקשתו כאן - הגיש עתירה מנהלית (עת"מ 27051-09-20) נגד החלטה לא לקדם תוכנית מפורטת שבסמכות הוועדה המחוזית, שלכאורה אמורה לסייע בהכשרת המבנה מושא הליך זה. באופן מעשי, נטען, שמטרת העתירה היתה עקיפת הדין ומניעת ביצוע צו ההריסה השיפוטי שהוצא נגד המבנה. רק בחלוף מספר חודשים לאחר דחיית העתירה, הרס הנאשם את המבנה.

10. ביום 19.10.20, משכלו כל הקיצין, וכשהנאשם הוא זה שהגיש בקשה להישפט, חזרה המאשימה ל"דרך המלך", ובהתאם לבקשתו הגישה נגדו את כתב האישום דנן. נסיונות המאשימה לאתר את הנאשם לאחר הגשת כתב האישום על מנת למסור לידיו את כתב האישום עלו בתוהו, גם באמצעות בא-כוחו, כשנמסר שהנאשם החליף מספר טלפון.

11. בנסיבות אלו, נטען שלא רק שסביר ונכון היה להגיש את כתב האישום, אלא גם צודק ומתבקש, שכן הנאשם קיבל הזדמנויות יותר מכל אדם אחר טרם מיצוי הליכי האכיפה.

12. נטען שהמאשימה הסכימה למתן צו הריסה שיפוטי ללא הליך פלילי, לבקשת הנאשם, ולאחר שהבטיח שיהרוס את המבנה בעצמו בתוך 3 חודשים, זמן קצר יחסית. משלא עשה כן אין לו להלין אלא על עצמו. רק לאחר שמונה חודשים מהמועד בו התחייב הנאשם לבצע הריסה עצמית, נאות הנאשם להרוס את המבנה, וזאת ללא הגשת כל בקשת דחיה וכשהוא מנהל במקביל את העתירה המנהלית שהגיש לבית המשפט המחוזי.

13. טענת "כבר נשפטתי" אינה רלוונטית, שכן אין חולק שהליך של הוצאת צו הריסה מנהלי אינו הליך פלילי ואינו מונע הגשת הליך פלילי במקביל או לאחריו. כך גם הטענה בדבר "שיוניות ההליך הפלילי" והטענה שהיה על המאשימה לסגור את התיק בהסדר מותנה אין יכולות להתקבל שכן למאשימה הפררוגטיבה לבחור אילו מקרים מתאימים לנקיטת הליך של הסדר מותנה ואילו מסלולי אכיפה מתאימים לכל מקרה ומקרה.

14. בנסיבות אלה נטען שלא הוכחה הטענה של הגנה מן הצדק, שכן המאשימה לא פעלה בסתירה מהותית לעקרונות צדק והגינות משפטית. לפיכך, נתבקש בית המשפט לדחות את הבקשה.

דין והכרעה

15. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה החלטתי לדחות את הבקשה. להלן טעמי.

16. **טענת "כבר נשפטתי" לפי סעיפים 5 ו-149(5) לחוק סדר הדין הפלילי** - כלל יסוד בשיטת המשפט הפלילי הוא כי לא ניתן להעמיד אדם לדין בשל מעשה שזוכה או הורשע קודם לכן בשל עבירה שבו (סעיף 5 לחסד"פ) וכי במידה והמאשימה נוקטת בהליך פלילי "כפול" שכזה, תעמוד לנאשם טענה מקדמית לפי סעיף 149(5) לחוק של "זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום". ואולם, במקרה שלפנינו אין חולק שהנאשם לא הורשע ולא זוכה בגין המעשה מושא כתב האישום. למעשה, לא ננקט נגדו כל הליך פלילי, להבדיל מהליך מנהלי, בשל העבירה שביצע, לכאורה. על כן, טענה לפיה "כבר נשפטתי" בגין המעשה (או שניתן פסק דין מזכה או מרשיע באותו ענין) אינה רלוונטית ודינה להידחות.

בשולי הדברים יאמר שקיימת פסיקה עניפה לפיה הוצאת צו הריסה מנהלי אינה מונעת מהמאשימה לנקוט בהליך פלילי ולהגיש כתב אישום בגין אותו מעשה, שכן תכליתו של צו ההריסה היא מניעת ותכליתו של ההליך הפלילי, בין היתר, היא ענישתית, הרתעתית.

17. **באשר לטענה בדבר "שירותי ההליך הפלילי"; כי ראוי היה "להסתפק בהליכים המנהליים שננקטו נגד הנאשם; וכי נפל פגם בשיקול דעת המאשימה שלא נקטה בהליך שפגיעתו פחותה בנאשם, דוגמת סגירת התיק בהסדר מותנה** - לאחרונה, בדנ"פ 5387/20 רפי רותם נ' **מדינת ישראל** (15.12.21), ניתן פסק דין בהרכב מורחב של בית המשפט העליון אשר דן בסוגיה האם רשאי בית המשפט לבקר שיקול דעת רשויות התביעה בהחלטה להגיש כתב אישום, בפרט בעילות של סבירות ומידתיות. בקצרה, דעת הרוב סברה שטענות בדבר חוסר סבירות וחוסר מידתיות בהגשת כתב אישום, וטענה לפיה קיימים הליכים חליפיים, לבר-פליליים, שהיה על המאשימה לנקוט חלף הגשת כתב אישום, יבחנו על ידי בית המשפט על פי הכללים והקריטריונים שנקבעו ב"שדה הפלילי", ולא המנהלי, ובגדר טענות מקדמיות של פגם או פסול בכתב האישום או של הגנה מן הצדק, דהיינו, בתי המשפט הדיוניים אינם מוסמכים לקיים ביקורת שיפוטית על העמדה לדין פלילי מטעמי "אי סבירות" או "שירותי" (פיסקה 14 לחוות דעתו של המשנה לנשיאה, כב' הש' הנדל; פיסקאות 10, 18 ו-45 לחוות דעתו של כב' הש' שטיין; פיסקאות 9 ו-11 לחוות דעתו של כב' הש' עמית).

18. יישום ההלכה הנוהגת על עניינו של הנאשם שלפניי מביא לכלל מסקנה שיש לדחות טענותיו להגנה מן הצדק ולכך שהיה על המאשימה לנקוט בעניינו בדרך של סגירת התיק בהסדר מותנה. באשר לטענה האחרונה, לא הובאו לפניי אמות המידה והקריטריונים לפיהם, על פי הטענה, על המאשימה היה לנהוג בעניינו של המשיב, ולהגיע למסקנה שהמקרה מתאים להסדר מותנה; אף לא הופניתי למקרים דומים (שלא לומר זהים) לעניינו של הנאשם בהם נקטה המאשימה צעד של הסדר מותנה; לא הוכח לפניי שהנאשם הופלה לרעה מול חשודים אחרים שעניינם הדומה (או הזזה) הסתיים בסגירת התיק בהסדר מותנה. לפיכך, דין טענה זו להידחות.

19. ובאשר לטענה של הגנה מן הצדק, לפיה, כביכול, פעלה המאשימה בעניינו של הנאשם באופן שערורייתי, תוך הפרת הבטחה שלטונית ובאופן שעומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית - אומר שדווקא הנאשם, לכאורה, הוא זה שפעל באופן שערורייתי, וזאת למרות שהמאשימה גילתה כלפיו אורח רוח, פעלה בעניינו לפניו משורת הדין ונקטה בעניינו הליך קודם, בהסכמתו, של הוצאת צו הריסה ללא הליך פלילי, בתנאים שהוסכם עליהם - **בהם לא**

עמד הנאשם.

הבקשה למתן צו הריסה ללא הליך פלילי הוגשה ביום 10.6.20 (כאשר ביום 5.7.20 נמחק ערעור שהגיש הנאשם על החלטת בית משפט זה שלא לבטל את צו ההריסה המנהלי).

באותה בקשה אכן הצהירה המאשימה כי בחרה לנקוט בהליך זה, **לפנים משורת הדין, ועל מנת לאפשר לנאשם לבצע הריסה עצמית של המבנה** (סעיף 9 לבקשה).

המועד האחרון שנקבע לביצוע ההריסה העצמית על ידי הנאשם היה 10.9.20.

והנה, בחלוף מועד זה, לא ביצע הנאשם את ההריסה, כפי שהתחייב. הפועל היוצא מכך הוא שהמאשימה כבר לא היתה מחוייבת להסכמות שהוצגו במסגרת הבקשה למתן צו הריסה שיפוטי.

מתגובת המאשימה עולה שהנאשם עשה דין לעצמו ולא ביקש מהמאשימה או מבית המשפט ארכה לביצוע ההריסה העצמית. תחת זאת, בחר להגיש עתירה מנהלית (היה מצופה מב"כ הנאשם להביא עובדה זו לפני בית המשפט בבקשתו), אשר אף היא נדחתה ביום 24.2.21.

רק ביום 10.9.21 - כשנה לאחר חלוף המועד לגביו התחייבה המאשימה שלא לבצע את הצו - נאות הנאשם להרוס את המבנה.

בינתיים, ביום 1.5.20 הוטל על הנאשם קנס מנהלי בגין המבנה מושא כתב האישום והוא ביקש להישפט. הנאשם, אשר היה מיוצג לכל אורך הדרך, לא פנה בשום דרך למאשימה על מנת שתשקול עריכת הסדר מותנה בעניינו חלף הגשת כתב אישום.

20. הנה כי כן, הנאשם לא עמד בהסכמות אליהן הגיע עם המאשימה בנוגע להריסה עצמית של המבנה ללא הליך פלילי, ונאות לבצע את ההריסה כשנה לאחר מכן, ביום 10.9.21, לאחר הגשת כתב האישום נגדו (או שמא בעטיו). בנסיבות אלה, לא הוכח לפניי שהמאשימה הפרה כלפי הנאשם הבטחה שלטונית או שנהגה כלפיו בדרך שערורייתית או חסרת הגינות.

יחד עם זאת, ברי שהעובדה שהנאשם, לבסוף, הרס את המבנה מושא כתב האישום ראויה להילקח בחשבון במסגרת השיקולים לעונש, ככל שיורשע הנאשם בסופו של יום.

21. לאור האמור לעיל, הבקשה לביטול כתב האישום נדחית **והתיק נקבע למענה מפורט ליום 25.1.22 שעה 12:30**.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ה טבת תשפ"ב, 29 דצמבר 2021, בהעדר

הצדדים.

עמוד 5

